

דף נו.

עין משפט א.

הרמב"ם הל' שבת פ"ט ה"ה

הניח בשר על גבי גחלים ו אם נצלה בו כגרוגרת אפלו בשנים ושלשה מקומות חיב. לא נצלה בו כגרוגרת אבל נתבשל כלו חצי בשול חיב. נתבשל חצי בשול מצד אחד פטור. עד שיהפך בו ויתבשל חצי בשול משני צדדין. שכח והדביק פת בתנור בשבת ונזכר מתר לו לרדותה קדם שתאפה ויבוא לידי מלאכה:

עין משפט ב.

הרמב"ם הל' שבת פ"י ה"ז

המכה בפטיש הפאה אחת חיב. וכל העושה דבר שהוא גמר מלאכה הרי זה תולדת מכה בפטיש וחיב. כיצד. המנפח בכלי זכוכית והצר בפלי צורה אפלו מקצת הצורה והמגרד כל שהוא והעושה נקב כל שהוא בין בעץ בין במתכת בין בבנין בין בכלים הרי זה תולדת מכה בפטיש וחיב. וכל פתח שאינו עשוי להכניס ולהוציא אין חיבין על עשייתו:

ו. כסף משנה: הניח בשר ע"ג גחלים וכו'. כתב הרמ"ך לא ידעתי מאין הוציא זה דמ"ש בישול מצלי וגם לא ידעתי מאי חצי בישול שהוא חייב כי נתבשל כמב"ד כולא בישול הוא לגבי שבת ואם לא נתבשל כמב"ד אמאי חייב לענין שבת וצ"ע עכ"ל. והנה ה"ה כתב מקום מוצאו:

עין משפט ג.ד.ה. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ב הי"ח

הַמְחַמֵּץ מִנְחָה פְּסוּלָה פֶּטוּר. ז' שֶׁנֶּאֱמַר 'אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לָהּ' לֹא תַעֲשֶׂה חֲמֵץ'. הַכֹּשֶׁרָה לְהֵשֵׁם לֹא הַפְּסוּלָה. חֲמֵצָה כְּשֶׁהִיא כֹּשֶׁרָה וְיִצְאָתָה לַחוּץ וְחֹזֵר וְחֲמֵצָה אַחַר שֶׁנִּפְסְלָה בִּיצִיאָתָהּ אֵינוֹ לוֹקָה. חֲמֵצָה בְּרֵאשׁוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ אֵינוֹ לוֹקָה שֶׁנֶּאֱמַר 'אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ וַיִּכָּבֵד קִרְבָּהּ זֹו וְהִיא כֹּשֶׁרָה':

עין משפט ו.ז. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ב הי"ט

הַמְחַמֵּץ לֶחֶם הַפָּנִים לוֹקָה. ח' שֶׁנֶּאֱמַר 'כָּל הַמִּנְחָה'. אָבֵל מִנְחַת נְסֻכִים אֵין בָּהּ מַלְקוֹת שְׂאֵם גְּבֻלָּה בְּמִים הָרִי נִפְסְלָה קִדְּם שְׁתַּחֲמֵץ. וְאִם גְּבֻלָּה בֵּינָן שֶׁל נְסֻכִים מִי פִירוֹת הֵן וְאֵין מִחֲמִיצִין:

ז. כסף משנה: המחמץ מנחה פסולה פטור וכו'. ברייתא בפרק כל המנחות באות מצה (דף נ"ז): חמצה כשהיא כשירה ויצאת לחוץ וכו'. שם בעיא דלא איפשיטא ולקולא. ומ"ש חמצה בראשו של מזבח אינו לוקה וכו'. ג"ז שם בעיא דלא איפשיטא ולקולא:

ח. כסף משנה: המחמץ לחם הפנים אינו לוקה וכו' אבל מנחת נסכים אין בה מלקות וכו'. שם תניא אשר תקריבו לרבות מנחת נסכים לחימוץ דברי ר"י הגלילי ר"ע אומר לרבות לחם הפנים לחימוץ ופסק כר"ע ואמרינן בגמ' מנחת נסכים מי פירות הם ומי פירות אינם מחמיצין אמר ר"ל אומר היה ר"י הגלילי מנחת נסכים מגבלה במים וכשירה משמע דר"ע לא סבר הכי. ומ"מ קשה דרבינו יליף לחם הפנים מכל המנחה וברייתא יליף לה מאשר תקריבו. וי"ל דבגמרא הכי איתא תנו רבנן אילו נאמר אשר תקריבו לה' לא תעשה חמץ הייתי אומר אין לי בלא תעשה חמץ אלא קומץ בלבד מנחה מנין ת"ל וכו' כל המנחה אשר תקריבו לה' וכו' למה לי מיבעי ליה לכדתניא אשר תקריבו לרבות מנחת נסכים לחמוץ דר"י הגלילי וכו' ואיכא למידק מאי קשיא ליה אשר תקריבו לה' למה לי הא דרשינן ליה למעוטי פסולה. וי"ל דמשמע ליה דהוה מצי למעוטי פסולה מדהוה ליה למיכתב כל מנחה וכתב כל המנחה משמע המנחה הידוע הכשירה ולא הפסולה וא"כ אשר תקריבו לה' למה לי וקאמר לרבות מנחת נסכים לר"י הגלילי ולחם הפנים לר"ע. ומשמע לרבינו דאשר תקריבו לאו באנפי נפשיה מידריש אלא היינו לומר דאתא לגלויי על כל המנחה דאף לחם הפנים בכלל ומפני כך תפס כל המנחה:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדר" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

דף נז:

עין משפט א. הרמב"ם הל' כלי המקדש פ"א הי"ט

כָּל הַמְדוֹת הָאֵלוֹ קֹדֶשׁ וּמְכַלֵּי הַשָּׁרֵת. אֲלֵא שְׁמֵדוֹת הַלֶּחַ
נִמְשָׁחוּ מִבְּפָנִים וּמִבַּחוּץ. וְכִלְי הַיָּבֵשׁ לֹא נִמְשָׁחוּ אֲלֵא
בְּפָנִים. לְפִיכֶן בִּירוּצֵי מְדוֹת הַלֶּחַ קֹדֶשׁ. וּבִירוּצֵי מְדוֹת
הַיָּבֵשׁ חַל:

עין משפט ב.ג. הרמב"ם הל' איסורי מזבח פ"ה ה"ד

כִּיצַד. הַמַּעֲלָה יִמְבָּשֵׁר חֲטָאת וְאָשָׁם אוֹ מִבְּשָׂר קֹדָשִׁים
קָלִים אוֹ מְשִׁירֵי הַמִּנְחוֹת אוֹ מִמּוֹתֵר הָעֹמֵר אוֹ מִחֲטָאת

ט. כסף משנה: כל המדות האלו קדש וכו'. משנה וגמרא שם ופסק כת"ק. ופירוש בירושאי
היינו מה שנופל מן הכלי לאחר שנתמלא:

י. כסף משנה: (ג-ד) העלה שאור או דבש בפני עצמן למזבח לשם עצים פטור וכו'. בפרק
התערובות (דף ע"ו) אהא דתניא התם למחרת מביא אשמו ולוגו ואומר אם של מצורע
ה'ז אשמו וזה לוגו וכו' ומקשה והא בעי הקטרה ומשני דאקטיר ליה ומקשה אימתי אי
בתר מתנות שבע הוה ליה שירים שחסרו וכו' אי קודם מתנות שבע כל שממנו לאישים
הרי הוא בבל תקטירו אמר רב יהודה בריה דר"ש בן פזי דמסיק להו לשם עצים דתניא
רבי אליעזר אומר לריח ניחוח אי אתה מעלה אבל אתה מעלה לשום עצים ופרש"י בל
תקטירו דכתיב כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה' והאי ממנו יתירא הוא
ודרשינן ביה נמי לא תקטירו כל שממנו אשה לה' בכלל הזה קדשים ושירי מנחה ולחם
הפנים שקרב מהם כבר לאישים האמורים [וכן הקומץ] וכן הבזיכים קיימי שירים בכל
תקטירו וכו'. לריח ניחוח אי אתה מעלה בתר ההוא קרא דכל שממנו לאישי כתיב קרבן
ראשית תקריבו אותם ואל המזבח לא יעלו לריח ניחוח קרבן ראשית שאור ודבש הכתוב
בראש המקרא העליון קאי וקאמר יש לך להביא מהם בכורים מהדבש ושתי הלחם מהשאור
ואל המזבח לא יעלו אכוליה קרא קאי ואדרשא דבל תקטירו דשירים עכ"ל. ומ"ש אפי'
הקטיר דבר שאינו ראוי להקטרה בדבש או בשאור הואיל והוא מן הקרבן לוקה כיצד המעלה
מבשר חטאת ואשם וכו'. בפרק כל המנחות (דף נ"ז): ת"ר מנין למעלה מבשר חטאת ומבשר
אשם ומבשר קדשי קדשים ומקדשים קלים וממותר העומר וממותר שתי הלחם ומלחם
הפנים ומשירי מנחות שהוא בלא תעשה ת"ל כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

ליי' כל שממנו לאישים הרי הוא בכל תקטירו עכ"ל: וכתב הראב"ד על דברי רבינו בחיי ראשי נשתבש בלשון הברייתא וכו'. ויש לתמוה על הראב"ד היאך משוי לרבינו טועה לומר שהוא סבור שאינו חייב על שאור ודבש א"כ יש עמהם צד קרבן וח"ו מלטעות רבינו בזה והרי דבריו מבוארים בראש הפרק שכתב ואינו חייב אלא אם הקטירן עם הקרבן או לשם קרבן ומדכתב תיבת או המבדלת משמע בהדיא דבהקריבן בפני עצמן לשם קרבן חייב לאפוקי שאם העלה אותם בפני עצמן לשם עצים פטור כמו שנתבאר בסמוך ואם העלם עם הקרבן חייב בכל גווני אפי' העלה השאור והדבש לשם עצים וזה מבואר בדבריו שכתבתי בסמוך אם הקטירן עם הקרבן או לשם קרבן דהיינו לומר אם הקטירן עם הקרבן אפילו הקטירן לשם עצים כיון דאיכא קרבן בהדיהו חייב או אם הקטירן לשם קרבן אפילו הקטירן לבדם חייב והשתא קאמר דכשהקטירם לשם עצים דאמרן שאם הקטירן עם הקרבן חייב לא מיבעיא אם הקטירן עם חלק מהקרבן הראוי להקטרה אלא אפי' הקטירם עם חלק מהקרבן שאינו ראוי להקטרה כגון בשר חטאת ובשר אשם וכו' חייב כיון שהם קרויים קרבן אבל אי קשיא בדברי רבינו הא קשיא כיון דהאי דרשא דכל שהוא ממנו לאישים הרי הוא בכל תקטירו מידריש בלא הקטירם עם שאור ודבש כדאיתא בפרק התערובות שכתבתי בסמוך וכתבו רבינו לקמן בסמוך א"כ מנא ליה למדרשיה להקטירם עם שאור ודבש ואע"ג דאיכא למימר דמשמע לרבינו דברייתא דמנין למעלה מבשר חטאת ומבשר אשם וכו' במקטירם עם שאור ודבש היא מדקבעה הגמרא בר"פ כל המנחות באות מצה דעסיק בדיני הקרבת שאור אימתי חייב אכתי איכא למיבעי מנא ליה לגמרא למימר הכי וי"ל דמשמע ליה לגמרא דאי דרשא דכל שהוא ממנו לאישים הרי הוא בכל תקטירו לא אתיא אלא להקטירם בלא שאור ודבש בלבד היא לא הו"ל למכתביה גבי שאור ודבש ומדכתביה גבייהו משמע דאף במקטירם עם שאור ודבש היא וא"ת אכתי אימא דלא אתא אלא להקטירם עם שאור ודבש ולא להקטירם בלא שאור ודבש וא"כ ההיא דפ' התערובות מנ"ל וי"ל דא"כ לכתוב קרא לא תקטירו אשה ממנו ומדכתב ממנו אשה משמע למדרש כל שממנו לאישים הרי הוא בכל תקטירו אפי' אין עמו שאור ודבש. ועדיין יש לדקדק דא"כ כשהקטיר שאור ודבש אפי' לשם עצים עם חלק מהקרבן שאינו ראוי להקטרה ילקה שתים משום שאור ודבש ומשום כל שממנו לאישים וכההיא דפרק התערובות ומדברי רבינו לא משמע דלקי אלא אחת ואין לומר דטעמא דמשום דהוי לאו שבכללות שאינו לוקה על שניהם אלא אחת לדעתו ז"ל שהרי כתב בסמוך וכן אסור להקטיר על המזבח מכל דברים אלו שאינם ראויים להקטרה ולא כתב שלוקה ואפשר לומר שסובר רבינו שעיקר הלאו למקטיר שאור ודבש עם חלק מהקרבן שאינו ראוי להקטרה ולקי עליה ומדלא כתב אשה ממנו דרשינן דהוא הדין להקטיר דבר שממנו לאישים בלא שאור ודבש לדרשא בעלמא אבל לא ללקות עליו כיון דעיקר קרא לאו להכי אתא. ומ"ש רבינו חטאת העוף וכו' ולוג שמן של מצורע. בפרק כל המנחות (דף כ"ח) בעי רמי בר חמא מרב חסדא המעלה מבשר חטאת העוף על המזבח מהו כל שממנו לאישים אמר רחמנא והאי אין ממנו לאישים או דילמא כל ששמו קרבן והאי נמי שמו קרבן א"ל כל ששמו קרבן והאי נמי שמו קרבן וכו' כתנאי ר"א אומר כל שממנו לאישים רב עקיבא אומר כל ששמו קרבן מאי בינייהו אמר

הַעוֹף אוּ מִלֶּחֶם הַפָּנִים וְשֵׁתֵי הַלֶּחֶם אוּ מְלוּג שֶׁמֶן שֶׁל
 מְצוּרַע הַמַּעֲלָה כְּזֵית מֵאֶחָת מֵאֵלוֹ בְּחֶמֶץ אוּ בְדִבְשׁ בֵּין
 לְמִזְבֵּחַ בֵּין לְכֶבֶשׁ לוֹקָה. אֵף עַל פִּי שְׂאִין כָּל אֵלוֹ רְאוּיִין
 לְהִקְטֹרֶה הוֹאִיל וְהֵן קְרוּיִין קָרְבָן חֵיב עֲלֵיהֶן שְׁנֵאמַר
 'קָרְבָן רֵאשִׁית תִּקְרִיבוּ אֹתָם לַה' וְגו' :

רב חסדא בשר חטאת העוף איכא בינייהו רב אמר לוג שמן של מצורע איכא בינייהו
 ופירש"י כל ששמו קרבן אמר רחמנא דלא יקטירו משיריו דהכי כתיב בתר דההוא קרא
 קרבן ראשית ומקרא נדרש לפניו. עוף שמו קרבן דכתיב ואם מן העוף עולה קרבנו. לוג
 שמן של מצורע אין ממנו לאישים אבל קרבן איקרי כדאמרינן באלו מנחות לכל קרבנם
 לרבות לוג שמן של מצורע ובגופיה נמי כתיב והקריב אותו ואת לוג השמן עכ"ל ופסק
 רבינו כר"ע. ומ"ש רבינו המעלה כזית מאחת מאלו בחמץ או בדבש בין למזבח בין לכבש לוקה.
 שם אברייטא שכתבתי לעיל מנין למעלה מבשר חטאת מבשר אשם וכו' איתמר המעלה
 מכולם על הכבש רבי יוחנן אמר חייב דתניא מזבח אין לי אלא מזבח כבש מנין ת"ל ואל
 המזבח לא יעלו לרצון ורבי אלעזר אמר פטור מ"ט דאמר קרא שאור ודבש קרבן ראשית
 תקריבו אותם הוא דרבי לך כבש כמזבח אבל מידי אחרינא לא ופסק רבינו כרבי
 אלעזר דגבי המעלה מבשר חטאת ואשם וכו' בחמץ או בדבש כתב בין למזבח בין לכבש
 לוקה וגבי אסור להקטיר על המזבח דבר מכל דברים אלו השמיט כבש ויש לתמוה למה
 פסק כר"א במקום רבי יוחנן וכתב הר"י קורקוס ז"ל דטעמא משום דסוגיא דבפרק
 התערובות (דף ע"ז) כוותיה (וע"ש תוס' ד"ה מרבנן וכו' הך סוגיא ארבעה וכו') :